

AUREL ARDELEAN, UN DASCĂL DE VOCAȚIE ȘI UN ERUDIT CERCETĂTOR

Eugen GAGEA¹, Maria-Alexandra PANTEA²

mariapantea82@gmail.com

ABSTRACT: Professor Doctor Aurel Ardelean noted himself as an important educator, contributing to the formation of several generations of students and scholars, but also as an important scientist. Doctor of Biological Sciences in 1980, is the author of many scientific papers, both published in the country and abroad. His merits have been recognized by the most important institutions in the country and abroad, being a member of 15 international scientific organizations and 8 specialized national organizations.

KEYWORDS: teacher, research, university, science, education

Născut în 4 iulie 1939 la Chișineu-Criș, în județul Arad, a fost preocupat încă din copilărie de tainele naturii, fapt ce l-a determinat să urmeze cursurile Facultății de Biologie din cadrul Universității „Babeș Bolyai” din Cluj-Napoca, pe care a absolvit-o în 1962. În anii care au urmat s-a dedicat învățământului și a urcat toate treptele acestuia. În paralel a urmat și studiile doctorale, obținând titlul de doctor în științe biologice în 1980, cu teza *Flora și vegetația văii Crișului Alb, între izvoare și orașul Ineu*. Încă din tinerețe s-a remarcat printr-o serie de preocupări științifice și începând cu anul 1970 a urmat 12 stagii de perfecționare și specializare în străinătate, în Mongolia, Marea Britanie, Franța, Africa de Sud, Australia, SUA, Mexic. A fost preocupat de cercetare și a venit cu o serie de contribuții originale în domeniul biologiei celulare, moleculare, al geobotanicii și ecologiei restaurative. Activitatea sa științifică este demonstrată și de participarea cu lucrări științifice la congrese, sesiuni științifice și simpozioane, atât în țară, cât și în străinătate.

În 1990 îl găsim pe profesorul Aurel Ardelean printre cei care gândeau un nou învățământ universitar în România. A fost în fruntea unui grup de

¹ Doctor în istorie, conf. univ. la Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”, Arad; secretar al Grupului de Cercetări Multidisciplinare de Istoria Științei al DIS/CRIFST.

² Doctor în istorie, membru al Grupului de Cercetări Multidisciplinare de Istoria Științei al DIS/CRIFST.

profesori arădeni care s-au adresat prim-ministrului Petre Roman, cerând aprobarea pentru înființarea Universității „Vasile Goldiș”, cu statut juridic și financiar autonom. În perioada 1993–2012 a fost rector al Universității de Vest „Vasile Goldiș”, îndeplinind apoi funcția de președinte al acesteia, din 2012 până la dispariția sa. Din 1996 a activat ca profesor universitar, iar din 2001 coordonator de doctorate. Meritele sale în domeniul învățământului au fost recunoscute de Ministerul Învățământului, care l-a numit membru al Comisiei Naționale de Biologie.

Foto: Prof. univ. dr. Aurel Ardelean
(4 iul. 1939 – 26 dec. 2018)

Ca rector a fost preocupat de o dezvoltare a învățământului, dar și de bune condiții pentru studenți. A dorit să promoveze cooperarea academică și a adunat în jurul său cele mai importante personalități ale cercetării și științei românești, precum și importante personalități din străinătate. A aspirat la dezvoltarea unui învățământ medical modern, la standarde europene, pentru că medicina înseamnă viață și sănătate.

Pentru noi, arădenii, a fost un OM AL CETĂȚII, care se gândea tot timpul la problemele locale și încerca să le rezolve, fapt ce l-a determinat să se implice și în viața politică. În perioada 2004–2008 a fost senator, fiind membru în comisiile pentru învățământ, știință, tineret și sport, pentru

drepturile omului, culte și minorități și în comisia pentru afaceri europene a Parlamentului României. În Parlament a avut o intensă activitate, fapt dovedit de cele 232 de luări de cuvânt în 134 de ședințe parlamentare. A inițiat 181 de propuneri legislative, dintre care una a fost promulgată ca lege.

A fost preocupat de trecutul Aradului și a luptat pentru valorificarea acestuia. Rămâne în istorie drept cel care a făcut cunoscut orașul de pe Mureș ca fiind Capitala Politică a Marii Uniri, locul unde s-a decis Marea Unire. A fost preocupat de viața și activitatea marilor personalități arădene, dar mai ales a „corifeului Marii Uniri”, Vasile Goldiș, pe care îl evoca în numeroase discursuri, numindu-l „părinte al patriei”. Pentru că era preocupat atât de imaginea Aradului, cât și de aceea a corifeului Marii Uniri, în calitate de rector și apoi de președinte al Universității a susținut activitatea unor istorici care au cercetat și valorificat o serie de documente, prin aceasta acoperindu-se importante goluri ale istoriografiei române. Este cel care a pus bazele Muzeului Memorial Universitar „Vasile Goldiș” și a organizat timp de peste două decenii ample manifestări culturale prin care erau omagiate viața și activitatea marilor personalități arădene.

Prin activitatea desfășurată în slujba învățământului și a culturii românești profesorul Aurel Ardelean a încercat să pună în practică, aici la Arad, crezul lui Vasile Goldiș: „prin noi înșine”, contribuind la dezvoltarea și educarea populației. Considera că orașul nu se poate impune printre orașele cele mai importante din România decât dacă are un învățământ universitar de calitate.

S-a remarcat ca un susținător al cercetării și a înființat în jurul universității mai multe centre și institute de cercetare. A fost el însuși autorul a 156 lucrări științifice (cărți, tratate, monografii, cursuri universitare sau manuale școlare) cărora li se adaugă și 359 de lucrări publicate în proceedings-uri la numeroase congrese, sesiuni științifice, simpozioane sau seminarii, dintre care 310 în țară și 49 în străinătate. A publicat 242 de articole în reviste de specialitate din țară și străinătate. Meritele sale au fost recunoscute și a primit premii, distincții și diplome din partea unor instituții de prestigiu din țară și din străinătate. Amintim în acest sens faptul că în anul 2003 președintele României, Ion Iliescu, l-a decorat cu Ordinul Național „Serviciul Credincios” în grad de cavaler, pentru activitatea sa științifică și contribuția sa la dezvoltarea învățământului românesc.

Contribuțiile și inovațiile aduse de profesorul Aurel Ardelean în

domeniul medicinei și biologiei au fost recunoscute de cele mai importante foruri, profesorul arădean ajungând membru titular al Academiei de Științe Medicale din România, dar și membru în 15 organizații științifice internaționale și în 8 organizații naționale de specialitate. A fost membru al comitetelor de organizare a numeroase manifestări științifice naționale și internaționale.

În ultimii ani a fost preocupat de organizarea unor activități culturale dedicate sărbătoririi Centenarului Marii Uniri, fiind convins că era o șansă pentru ca Aradul să își valorifice trecutul pentru a avea un viitor mai bun. În această privință a colaborat cu autoritățile locale și a susținut organizarea la Arad a unor manifestări de proporții, precum Congresul Internațional de Istorie a Presei, unde au participat peste 100 de istorici și jurnaliști din țară și străinătate. A ținut în fața acestora o interesantă cuvântare, arătând rolul Aradului și al liderilor săi în realizarea Marii Uniri.

La 26 decembrie 2018, în ceas de sărbătoare, a venit ca un trăznet vestea morții profesorului doctor Aurel Ardelean. Această veste a îndurerat lumea românească. Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Doctor Honoris Causa al Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad scria într-un mesaj de condoleanțe: „Domnul Profesor Aurel Ardelean și-a pus în slujba Bisericii și a comunității cunoștințele intelectuale și experiența personală, înțelepciunea și echilibrul, dărnicia și jertfelnicia, susținând mereu programele misionare, culturale, social-filantropice și edilitare ale Bisericii”.

Acum, când ar fi împlinit 80 de ani de viață, noi, cei care l-am cunoscut, putem spune că sunt prea puține cuvinte pentru a omagia personalitatea sa și suntem prea săraci în vorbe pentru a ne exprima recunoștința față de această personalitate a culturii și științei românești.